రామచంద్రప్రభు శతకము

13132

శ్రీ

తిరుమలాపుర

రామచంద్రప్రభు శతకము

గ్రంథకర్త:

గోపాలుని పురుషోత్తమ మల్లు నారాయణ

(శ్రీ)

తప్పొప్పుల పట్టిక.

పేజి.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
4	21	సాన్నిధ్య	సాన్నిధ్యమం
5	5	భూమ్యాంతర	నామాంతర
7	12	నెంతే	నెంతో
9	17	రిపుపృథ్వీశులం	రిపుల్ భీతిల్లఁగాఁ
10	15	విజ్వల్	ప్రాజ్వల్
12	17	నేనే	నానే
12	18	రటనన్	ర్భటనన్
20	19	బవిత్రమగు	బవిత్రముగ
		భావంబాదుఁ	భావింపంగఁ

శ్రీ

తిరుమలాపుర

రామచంద్రప్రభు శతకము

కేశవశతక, మార్కండేయ, గోపీచందు,

సత్యహరిశ్చంద్ర, అభిజ్ఞానశాకుంతల,

కోటీశ్వరతారావళి, దుర్గాస్తోత్ర

దండకాద్యనేక

గ్రంథకర్త:

గోపాలుని పురుషోత్తమశర్మ పాకయాజి

విరచితము

ఓం

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

కృతిప్రశంస

సీ. శ్రీమించు హేలాపురీ మండలంబందుఁ
దిరుమలాపురమున వఱలు నెవఁడు
కనుపర్తి వీరరాజునకు తనూజుఁడౌ
శ్రీనృసింహుని కిష్టసిద్ధి యెవఁడు
సుబ్బరాయున కాత్మసూనుఁడౌ కృష్ణరా
యునకుఁ బ్రసన్నుఁడై మనుచు నెవఁడు
గురురాజసుతుల నిర్వుర, సుబ్బరాయ సం
జీవరాయుల నేలు శ్రీశుఁడెవఁడు

తే. గీ. అట్టి సుందరరామ విఖ్యాతనామ
మలరు దేవాదిదేవున కర్పణముగ
శతకవృత్తంబులన్ గృతి సల్పినాఁడ
మోక్షసామ్రాజ్య మొనగూర్ప మ్రొక్కువాఁడ.

గ్రంథకర్త

గ్రంథకర్త:

గోపాలుని పురుషోత్తమశర్మ పాకయాజి,

సత్యనారాయణపురం, బెజవాడ.

సంస్కర్త:

గోపాలుని పురుషోత్తమశర్మ పాకయాజి,

సత్యనారాయణపురం, బెజవాడ.

శ్రీ బాల సరస్వతి, ఆశుకవీంద్రసింహ, ఆశుకవి చక్రవర్తి,
కుండిన కవిహంస, కవిరత్న, అవధానిపంచానన, కవికేసరి,
కల్పిత కథారచనాధురీణ, కవిభూషణ, ప్రౌఢ భారతి,
ఆశుకవి సమ్రాట్ప్రముఖ బిరుదాంకితులగు

బ్రహ్మశ్రీ

కొప్పరపు సోదర కవులు శతావధానులు

రామచంద్రప్రభు శతకముపై నొసంగిన

అభిప్రాయము.

కం. శ్రీరామచంద్రశతక మె
వారుం బఠియింప విన్న వారనిమోక్ష
శ్రీరమ్యకీర్తియుతులై
మీఱెద రిష్టార్థసిద్ధి మేకొన నెపుడున్.

కం. నీతియొ, భక్తియొ తెల్పి, ధ
రాతలసువ్యాప్తి శతకరాజము లొప్పన్
నేత కవి యొసఁగఁ జాలెడు
ఖ్యాతిని మఱి యెం డొసంగఁగా జాలవుగా.

మ. కనుపర్త్యన్వయుఁడౌ నృసింహగుణి కాంక్షం దీర్పఁగన్ భక్తి పెంపెనయన్ నిర్మలపూర్ణికేతనునిపై నిక్ష్వాకుసద్వంశపావనుపై భక్తజనావనవ్రతునిపై వ్రాసెన్ బుధేంద్రుల్ హితాత్మను వీనిం బురుషోత్తమార్యునిఁ గళోత్సాహం బ్రశంసింపరే.

ఉ. భక్తి ప్రధాన మీ కృతికి, భర్తుఁ డితండు రచించె దీని నా
సక్తిని; దుర్విమర్శనము సల్పక నేర్పున నాలకించినన్
రక్తి ఘటిల్లుఁ; గాదనిన రా టలవారికిఁ గాక, గల్గ దీ
వ్యక్తికి సుంతయేని; భగవంతుఁడు భక్తులపాల నుండడే.

ఉ. కందనిభైకమూర్తివని కందములన్ శతకంబుఁ జేసి ని
న్నుం దనియించె వేంకయ యనూనమతిం దనతండ్రి యం
చు నీవెందు సువృత్తభాషి వగు టెంచి సువృత్తములన్
భజించె బెంపొందెడు భక్తిఁ జూపి పురుషోత్తమయజ్వ
యితండు రాఘవా!

ఓం

శ్రీరస్తు శుభమస్తు

అవిఘ్నమస్తు

శ్రీ చిదానందసరస్వతీస్వామినే నమః

శ్రీ రామచంద్రప్రభు శతకము.

శా. శ్రీవైకుంఠ మయోధ్య గాఁగ, సిరియే సీతామహాదేవి
గాఁ। గైవల్యప్రదుఁ డీవ రాఘవుఁడు గాఁగన్, శంఖచక్రం
బులే। సేవాసక్తులు గైకసూనులుగఁ దచ్ఛేషుండు సౌమి
త్రిగా। నావిర్భూతులుగారె తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్ర
ప్రభూ! ౧

శా. ప్రాఁబల్కుల్ మును సోమకాసురుఁడు సంద్రంబందు దా
పంగ దే। వా! బన్నంబును బాపు మంచు నజుఁ డార్వన్
వానికై మీనతన్। సేబాసంచనఁ బుట్టి, యయ్యసురునిన్
జెండాడి కాపాడి తౌ।రా! బల్ దిట్టవు తిర్మలాపురవరేంద్రా!
రామచంద్రప్రభూ! ౨

మ. దివిజుల్ దానవు లేకమై సుధకు నబ్ధిన్ ద్రచ్చగా నెంచి
భూ। ధ్రవిభున్ గవ్వముఁ జేసి మందర, మహీంద్రశ్రేష్ఠునిన్
శేషు ర। జ్జువుగాఁ జేసి మథింపఁ గ్రుంగినగిరిన్ జోద్యంబు
గా నెత్తఁ గూ। ర్మవినోదాకృతిఁ గొన్న తిర్మలపురీంద్రా!
రామచంద్రప్రభూ! 3

మ. దితిసంతానమునం దొకం డగు మదోద్రేకుండు హేమా
క్షుఁడీ కుతలం బాతయుఁ జాపఁజుట్టి జలధిన్ గూల్పంగ, భూ
దేవి నిన్నతిదీనత్వముఁ జెంది వేఁడ, గిటివై యాభూమి పై
కెత్తి తత్నుతి మెప్పొందిన తిర్మలాఖ్యనగరీశా! రామ ...౮

మ. మతిమంతుండను నీకృపాకలితుఁడౌ మాన్యుండు ప్రహ్లాదుఁ
డంచితభక్తి న్నిను గొల్వఁ, గాదనుచుఁ దచ్చిత్తంబు గా
సిల్లఁ దుర్మార్గుఁడై శిక్షలొనర్చు నాతని నృసింహత్వంబునం
జీల్చి యప్రతిమానప్రభఁ గన్న తిర్మలపురీంద్రా! రామ

మ. దనుజుండౌ బలి దానకంకణము చేతం బూని యీనున్న వాఁ
డని భూదేవకుమారమూర్తి వయి, మూఁడడ్గుల్ ధరన్
గోరి కైకొని పాతాళముఁ జేరఁద్రొక్కి, యచటన్ గోర్కు
ల్గన్ దీర్చి తౌర, నయం బొప్పగ తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ. అవనిన్ క్షత్రియవంశనాశనముఁ జేయన్ గొడ్డలిన్ బట్టి య
య్యవనీపాలుర నెత్తుటం బితల హర్షాక్రాంతులన్ జేసి భూ
ధవదుర్మార్గము వెల్లడించి విజయోద్దండుండవై పొల్చు భా
ర్గవరామాఖ్యుఁడ వీవ తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ! ౭

మ. మునియాగార్థము తాటకన్ దునిమి, సమ్మోదంబుతో
శంభుదేవునివిల్లున్ దునియించి సీతఁ గొని మెప్పున్ జెంది
శూరాళిచేత, నరణ్యంబున కేగి పంక్తిగళునిన్ దండించి
సాకేతమున్ ఘనతన్ జేరిన తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. హలమున్ దాలిచి చెట్టలౌ నసురులన్ హర్షాప్తి మైఁద్రుంచి
దోర్బలమందీతనిసాటిలేర నెడు శుంభత్కీర్తి రాణించుచున్

బలభద్రుం డనునామధేయమున నెవ్వం డొప్పె నాతండ వే
వలఘుస్వాంతుఁడ! తిర్మలాఖ్యనగరీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

శా. శాక్తేయుం బతినింద్య తంత్రములచే సాగించి దుష్కర్మ లా
సక్తిం జేయఁగఁ జేసి యెల్లరకు హింసాప్రక్రియల్ నేర్పు త
చ్ఛాక్తేయాసురబుద్ధి భూతదయచే శాంతింపఁగాఁ జేసితౌ
రక్తిం బుద్ధుఁడవయ్యుఁ దిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. పరభార్యారతు లార్తహంతకులు పాపప్రక్రియాచారత
స్కర గోహంతక కూటసాక్షుల నివాసంబైన భూభార మా
తురతన్ బాపుతలంపుతోఁ గలికివై తోషంబు జేకూర్తు వౌ
ర! రమానాయకవంద్య! తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. నరనారాయణు లంతకున్ మునుపుగానన్ ద్వాపరంబందు సం
గరరంగంబున పార్థసారథివి గాగన్ గెల్వ కుంతీసుతుల్
వఱలంగ్గిరి; ఫల్గునుం డేసఁగె విభక్తుండు బంధుండుగా
హరముఖ్యామరవంద్య! తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్ర ౧౨

మ. సభలోఁ దాతయు మామయున్ మఱినలున్ సామంతు
లాచార్యులున్। విభులున్ జూడ సుయోధనుండు పగతోఁ
విఖ్యాతయౌ ద్రౌపదిన్। రభసం బొప్ప వివస్త్రఁ జేయు
నెడలన్ రక్షించి ప్రేగ్గొన్న నీ। ప్రభ యేమందును తిర్మలా
పురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. గుహునిన్ గాచితి వంట తెప్ప నడుపన్ గూర్మిన్, వెసన్
గుబ్జపై సహజంబౌ ననురాగ ముచితంబుట యాసక్తిన్ ఫలం
బిచ్చుటన్। బహుమానంబుల నీయఁజాలని మహాభక్తాళి

గాపాడ కా! గ్రహమ్ముల జూపఁగ నౌనె? తిర్మలపురీంద్రా!
రామచంద్రప్రభూ! ౧౪

మ. శిబి యేమిచ్చె నహల్య యేమిడె గజశ్రేష్ఠంబు పాంచా
లియుఁ బాబగారితిని నీ కొసంగిరొకొ యేసొమ్మని వాకు
వ్వుమా! విబుధస్తోత్రపరాయణా! తలఁప నీవే కాతు వెల్ల
ప్పుడున్ ప్రబలప్రేమను తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ...

మ. పగవా రెవ్వరు లేరు బంధుగులు నెవ్వారేనియున్ లేరు ని
న్నగునంచున్ స్మరియించువారె మరినీకాప్తుల్ సుబాంధుల్,
నిజం బగు నవ్వారలఁ బ్రోతు వెల్లపుడు నవ్మోక్షంబునున్
వారిఁ జేర్పగ భావింతువు తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ
చంద్రప్రభూ! ౧౫

మ. రవిసోముల్ భవదీయ నేత్రములు, తారల్ రోమకూపంబు లా
దివిజుల్ సీనరముల్, మహాబ్ధిజలముల్ దీపించు నీర క్తమౌ
వివరింపన్ శిర మాకసంబు, హృదయం బే బ్రహ్మగోళంబు, నీ
కవలోకింపఁగ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౬

మ. తిరుశబ్దార్థము శ్రేష్ఠమౌ, మల యనన్ దీర్ఘోన్నతాగంబు నీ
ధరకుం బెట్టనికోటయై సమములోనైయుండి వైశాల్యమై
సరవిన్ వృక్షలతావళుల్ వెలయు సత్సౌధాదులున్ గల్గి సుం
దరమౌ నీపురి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ......... ౧౭

మ. తిరుమంత్రార్థము మోక్షదాయకము సాధింపంగ నెవ్వారి
కిన్ దరమౌ గామిని నీపురంబునను నీధామంబు సాన్నిధ్య

దు రహి న్నిల్చినవారి కొక్కరికె యెందుఁ లబ్ధమౌగాన నె
త్తటి వర్ణింతురు దీని తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ! ౧౯

మ. తిరుపత్యద్రియు భద్రశైలమును నంతే వెల్గు వేదాద్రి య
త్తెఱఁ గొప్పారెడి మంగళాద్రియును, నోదేవా! నినుం దాల్చు నీ
పురభూమ్యంతరభాగ మద్రి యగుటన్ బుద్ధిం దలంపోసి,
యీశ్వర! నీ వుండితె యిందు తిర్మలపురీశా! రామ... ౨౦

మ. సురమానీంద్రులు చూడఁజాలని మహాసూక్ష్మంబు నీరూప
మాదరిసింపంగలవారు కొందఱె సదాత్మన్నిన్ను ధ్యానించు
నా ప్పరమానందపరీతచిత్తులకు నీభవ్యస్వరూపంబు నే
ర్పరివై చూపెదు తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ...... ౨౧

శా. పారావారము లేకమై, కులగిరుల్ భంగంబులై, జ్వాల ల
వ్వారిన్ జేయుచు నగ్గి భగ్గుమను దుర్వారంపువేళ, నీ
కారుణ్యామృతవృష్టి సంక్షయము నాగంజాలితో దేవ! ని
న్నారాధింతును తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ.

శా. నీనామామృతధారమాధురిని, మానిస్తోమ మత్యాతముఁ
బానార్హంబని క్రోలిసంతసముతోఁ బ్రారబ్ధముల్ వాసె;నా
దీనాలాపము లాలకించి మనుపన్ దిక్కేవె; యీసృష్టికిన్
బ్రాణాధారుఁడ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ.

మ. తెలియంజాలరు నీ ప్రభావచరితల్, దేవాదిదేవుండ! మా
నులు దేవాదులు, యక్షకిన్నరులు, నిన్నున్ భక్తియుక్త
స్థితిన్ బలుమారు న్నుతియింప, ముక్తిపథముం బ్రాపింతు
వద్దాని నేర్పలరం గూర్పుము, తిర్మలాపురవిహారా! రామ

మ. కలవారిం గలవారు, పెంపలర సత్కారంబులం జేతు రి
యిల లేముల్ గలవారిపోషణలకై యేమాత్రముంగూర్ప, రి
కలుము ల్లేములు నీకృపాభవములై కాలస్వభావాప్తి మా
ర్పులరం జేకురు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౨౫

మ. కరిరాజంతటివాఁడు వారిఁ జొరఁ నక్రం బాతనింబట్ట భీ
కరశౌర్యోద్ధితశక్తి నా మకరితోఁ గయ్యంబు గావించి యే
వెఱవుం గానక కావవే యనుచు నిన్ వేడంగ, వే వచ్చి నే
ర్పరివై కాచితి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౨౬

మ. తరమే యెవ్వరికైన నీవిభవముం దర్శింప, లక్ష్మీసము
త్కరసంధాన సువస్తుపూరిత కనత్ప్రాసాద కాసారభా
సురమందార వనాగతానిలలసచ్ఛుద్ధాంతసీమన్ రమా
దరశయ్యన్ వెలుఁగొందుతిర్మలపురీంద్రా!రామ ౨౭

మ. భరమై యొప్పెఁ గుటుంబసాగర, మెదం బ్రాల్మాలికల్
గల్గె నీ! శ్వరసాన్నిధ్యముఁ జేరుదారివెదుకన్ శక్యంబు గా
దయ్యె నో!వరదా! నా ప్రతిబంధముల్ దుడిచి నీ భక్తాళి
లోఁ జేర్చి నే!ర్పరివై కావుము తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. పవనంబున్ బిగియించి, యింద్రియములన్ బంధించి,-కా
మాదులన్! దవులంజేయక దృక్కుల న్నిలిపి, చైతన్యంబు
డంబాఱగా! భవదీయంబగు రూపు గాంచునరుడే ప్రాజ్ఞుం
డు, ధన్యుండు! నీ,శ్వర! నిన్ బొందును తిర్మలాపురవరేశా!

శా. బాలుం డౌటను మన్ను దింటి వను విభ్రాంతిన్ యశోద
న్మ్న నీ! చాలున్ గానక నోరు చూపు మనఁగా సర్వప్ర

పంచంబు నీ। లీలాశక్తిని జూపితల్లి నట వల్లే నాగ మె
ప్పించితౌ। రా! లక్ష్మీధవ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. పసివాం డంచును బాల నీయ, నుసురుల్ వాయించితౌ
పూతనన్। గసితో బండిని నెక్కి ద్రొక్కి నుడియంగాం
జేసితౌ రక్కసున్। బసమీఱన్ సుడిగాలియైన యసురున్
బాహాబలప్రౌఢిమన్। మసిగావింపవె తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ. నవమాసంబులు గర్భగోళమున మన్పన్ గర్త యెవ్వాడు,
యీ। భువనశ్రేణికి రక్షకుం డెవడు, పెంపున్ జేయ మా
యింపగా। ధవుం డెవ్వాడో, జగంబు లెవ్వని సదా ధ్యానిం
చునో, యట్టి క। ర్తవు నీ వౌదువు తిర్మలాపురవరేంద్రా!

శా. కామక్రోధమదాదిశత్రువుల నీకన్ గెల్వగాలేక, నీ
నోముల్ నోమక, ముష్కరక్రియల నెంతే గాలము బుచ్చి
తిన్। స్వామీ! నీపదభక్తిసక్తమగు స్వాంతంబిచ్చి రక్షింపు
మా! రామా! శ్రీకర! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ... 33

శా. రాసక్రీడ లొనర్ప గోపవనితల్ రమ్యోత్సుకుల్ వేడ, న
త్యాసక్తిన్ గొని యన్నిరూపముల నిత్యానందులం జేసితౌ
నీసమగ్రగుణప్రభావముల నానే నాకు వర్ణింపఁ? ని
ర్వ్యాసంగుండవు తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ 34

శా. లోకంబుల్ నిను గొల్చుచుండు తగ నీలో లోకముల్
వెల్గు నీ। వేకాంతుండవు సర్వలోకములకున్ వేరొక్క డే
డయ్యా! యే।లోకాధీశులుకూడ నీకరుణకున్ లోనై పవి
త్రింతురు శౌరి! కారుణ్యపయోధి! తిర్మలపురశ్రీరామ...

శా. బాలత్వంబున జేయునల్లరికి నైపన్ లేక నీతల్లి నిన్
రోలంగట్టగ దాని నీడ్చి తరునిర్మూలంబు గావించి యా
లోలత్వంబున యక్షులన్ మునిచి కీలుం దెల్పి తార్యాళికో
రా! లీలానర! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౩౬

మ. సురరాజల్గియు రాలవాన గురియన్ సూరుల్ భళీ నాగ
భూధరము న్నికొనగోట నిల్పి పసుసంతానంబు గోపాలు
రన్ గిరిక్రిందన్ వసియింపజేసి యచటన్ గెల్పొందినా
వంట నేర్పరి వన్నింటను తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

శా. మాయాతీతుఁడ వప్రమేయుఁడవు సన్మాన్యుండ వాద్యుండవీ
మాయామేయజగత్ప్రభుండవు సదా మౌనీంద్రవంద్యుండవై
సాయం బొక్కరు లేకయొక్కఁడవె యీసర్వస్వము న్జేతువా
ద్యా! యే మందును తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర

శా. దృశ్యం బయ్యెడువస్తుసంచయము నెంతే లేనికీర్తిన్ సదా
దృశ్యంబై తగు నవ్వి యున్నయటు లెంతేఁ జేసి నీమాయచే
వశ్యంబుం బొనరింతు వెల్లయును; నిన్ వర్ణింపఁగా శక్తుఁడున్
బశ్యత్వాలుఁడె కాడు తిర్మలపురీంద్రా! రామ...... ౩౯

శా. నీ సంకీర్తనఁ జేయుచుం బులకితాంగిన్ నిద్రంగడుంగొందు; రే
కూసన్నో తగ బల్లిబిల్లిపదముల్ గూయంగ సేబాసు మా
కానుల్ గైకొను మంచు నిచ్చుచు వినంగౌతూహల ప్ముత్రు
దు। ర్వ్యాసంగాత్ములు తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర

మ. హరినామాంబుధి నోలలాడని నరుం డత్యాశతోఁ గాశికా
పురినిన్ ద్వారవతిప్రయాగ మొదలౌపుణ్యస్థలుల్ త్రొక్కి

యూ। ధరఁ జాంద్రాయణ మాచరించినను పొందర్ లేదు
మోక్షంబు నేర్పరి యొక్కైనను తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. కలియూర్యన్ గనలేక మూఢజను లేకాలంబునం దిల్లు వా
కిలి భార్యన్ మఱి నమ్మి మోహవశులై కీల్బొమ్మల ట్లిద్ధరన్
జలియింతు ర్కలితార్థ కామరతులై స్వర్గంబు మోక్షంబు వా
రల కె ట్లబ్బును? తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ...... ౮౨

శా. సారాచారవిశారదా! విబుధహృత్సంచార! విశ్వోదరా!
పారావారగభీర! ధీరవర! సప్త క్షత్రజోద్ధార! స
త్కారుణ్యాబ్ధిసుధాకరా! రఘువరా! కళ్యాణమూర్తీ! హరీ!
రారా కావఁగఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ...... ౮౩

మ. అల సాందీపునియొద్ద విద్దియల నభ్యాసించుకాలంబునన్
గలస్నేహంబున నా కుచేలుని మహాకష్టంబులన్ బాపి లే
ములఁ బోఁజేసిననాఁటి సత్కృపను మమ్ముం గావఁ బ్రార్థింతు
ని। ర్మలతేజోమయ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర

మ. తనవారల్ శిశుపాలభూపతికి నీఁదల్పంగ నారుక్మిణీ
వనితారత్నము నీపయిన్ గలుగు సద్భావంబునన్ విప్రుఁ బం
పిన నద్దానికి మెచ్చి పైకొని రిపుక్ష్మాధ్వీశులం దూల్చి కూ
ర్మినిఁ జేపట్టితి వయ్య! తిర్మలపురశ్రీరామచంద్రప్రభూ! ౮౫

శా. సత్రాజిత్తు రవిప్రసాదమున శశ్వద్రత్నముం జెంది, లోక
త్రాతన్ దెలియంగలేక నిను దొంగం జేయఁడే? పిమ్మటన్
బుత్రీరత్నము రత్న మీయడె యఘంబుం బాప నోదివ్యచా
రిత్రా! నిత్యపవిత్ర! తిర్మలపుర శ్రీరామ ౮౬

మ. పదియార్వేలు గలారు పత్నులనుచుఁ వాపోయెదర్గాని,
నీ। పదభక్తాళి యటంచు నెంచరు పశుప్రాయుల్, భవద్గాథ
లఁ। విదితంబొప్ప నెఱుంగజాలమి; నహో! విఖ్యాతచా
రిత్రా! దుర్మదసంపన్నులు తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౪౭

శా. క్షీరాంభోనిధివీచికావితతి, లక్ష్మీకాంతతో నిచ్చలో
కారాధ్యస్థితివాసముం జరుపు నీ యా దివ్యరూపంబు నే నే
రీతిన్ గనుగొందుఁ? గన్నుఁగవ కెంతే విందు చేకూర్పుమా!
యారాధించెద! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౪౮

మ. చవిచూడంబడినట్టిరుచ్యఫలముల్ సంతోష మొప్పారఁ బెం
పవు భక్త్యున్నతి నిచ్చినట్టిశబరిన్ హర్షంబునం గాంచి యీ
భువిలోఁ జేర్వలయున్ బవిత్రనదిగాఁ బుట్టించితౌరా! దయా
ర్ద్రవిలాసాత్మక! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౪౯

మ. మధురంబై యతిరమ్యమై, సురనరుల్ మన్నించు పీయూ
షపున్। విధి సంభావితమై, మహామునినుతిన్ విఖ్యాతిఁ గై
కొన్నదై। వ్యథ మాన్పందగు నీదునామము సదా విజ్ఞుల్
జపింపంగ సు। ప్రథితంబౌ సుధ, తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ. కవితల్నేర్చినవారు, శాస్త్రములనుం గల్గింపజాల్వారు, స
ర్వవిదుల్ వేదనిధుల్ నిరంతరము నీపద్యంబొ శ్లోకంబొ, త
ల్లవమే కాని పఠింపకున్న యెడఁ గల్గంబోదు మోక్షం; బ
హహా! రవివంశోద్భవ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౫౧

శా. శబ్దబ్రహ్మమయుండవై వెలుగు, దీ సర్వప్రపంచంబులో
శబ్దాంతర్గతుఁడైన నిన్నుఁ గన దుస్సాధంబు మాసీందు

తే॥ శబ్దాతీతుఁడవైన నిన్ దెలియఁగన్ సాగింత్రు యత్నం
బు, ప్రారబ్ధంబుల్ తెగ తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర

మ. పదవీస్వీకరణాశఁ గొందఱు మహాబంధంబులం జిక్కి యా
పదలం జెందుదు; రేల యట్టిపదవుల్? భంగమ్మురానీని,త్వ
త్పదసేవాగతికన్న వేరుపదవుల్ భావ్యంబులా? తెల్పు దు
ర్మదవిధ్వంసక! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౩

మ. అధిపుండైననహుషుండు స్వర్గమున నేమందెన్ ఫలం బెన్నదు
ష్కథకుం బాత్రుఁడె యయ్యె సర్పమయి తద్గాథల్ వినన్ రాని
నే। యధికారం బది యున్న సద్గుణములే యద్దాని బ్రోవన్
వలెన్। ప్రథమందేవలె తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౪

మ. మునులా నల్ల సనందనాదులయెడన్ మూర్ఖత్వముం జూపు
టన్। ఘనులా విష్ణునిద్వారరక్షకులు వేగన్ వారిశాపా
హతిన్। దనుజుల్ గారె; మహాత్ములైనబుధులన్ ధర్షింప
నట్లబ్బునా।అనికష్టంబులు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ౧౫

శా. ఆటంకోవని మేటిశూరులు హిరణ్యాక్షుండు తత్సోదరుం
డేరున్ మమ్ము జయింపలేరనుచు, నెన్నే దుష్టకార్యంబులం
బ్రారంభింప, వరాహమర్త్యహరిరూపా లంది ప్రమందించు దే
వారాధ్యుండవు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర ౧౬

మ. సరవిన్ రావణకుంభకర్ణదనుజుల్ జన్మించి నీశత్రులై
వఱలన్ శాత్రవకుంభిసింహమనఁగన్ వారిన్ వెసన్ గూల్పగా
నరుఁడై పుట్టివధించి సర్వజనసన్మానంబుఁ గైకొన్న ధీ
ర! రమానాయక! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ... ౧౭

మ. శిశుపాలుండును దంతవక్త్రుఁడును నీ శత్రుత్వమూ ర్పంగఁగ
రక్షకవృత్తిం గొని యెన్నియో చెడుపనుల్ గావింప, వారి
న్నిరం। కుశశౌర్యంబునఁ ద్రుస్మ నీజయము నుద్ఘోషించె
లోకాళి సాధ్యశముం గంటివి తిర్మలాపురవరేంద్రా! ౫౮

మ. పలుకం జేసినఁ బల్కుచుంటి నిది నా ప్రజ్ఞావిశేషంబు గా
దిల నీశక్తియె కారణం బనఘ! సద్విఖ్యాతుఁడౌ నిక్ మదిక్
దలతు న్గొల్తును బిల్తు నెన్నొ గతులక్ దండింతు నన్నంటు క
ర్మలు నీయానతి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర ౫౯

మ. కలకాలంబును నిన్నెఱుంగకయె మూర్ఖత్వంబునై నెప్పుడో
తలపం జూచెను నంత్యకాలమున వాతశ్లేష్మముల్ నిండ బా
ధలు జాయాసుతు లేడ్వఁ దోచునొకొ నిన్నుం గొల్చియ
ప్పాప కర్మలఁ బోదో, యఁగఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. తెలుగున్ బెచ్చును లేని భక్తి గొలువన్, ద్రావిడమేలయ్య!
యీశ్వరుఁ డీవంచు మదిం దలంచకయె దేవా! సేతువుం
గట్టు నత్తఱిఁ జక్రోడముఁ గాంచి మెచ్చవోకొ శుద్ధంబైన
తద్భక్తికిక్। వరదా! ఈశ్వర! తిర్మలాపురవరేంద్రా! ౬౧

మ. కుటిలప్రజ్ఞను సర్వసంపదలు చేకూర్పంగ నేనే వృథా
రటనక్ గాక; పరార్థదారరతులౌ పాపాత్ములం గాలుఁ డా
పెటపెట్లాడెదు నగ్నిగోళకమునక్ భీతిల్లఁ ద్రోయించు, లే
దట సందేహము తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ...... ౬౨

మ. పతిమాటల్ జవదాటకుండఁ, బరులక్ భ్రాతృత్వసంపత్తిసిన్
మతి నూహించుచు, నత్తమామలను సన్మానించుచుం బే

మనమై। నతిథిం జూచు సుశీలకున్ యశము రాదా? పుణ్యముం
జేరదా? ।యతిలోకసంస్తుత! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ... ౬౩

మ. ధనముం గల్గిన నర్థికోటులను మోదంబందఁ గాపాడుచే
ఘనమౌ, దాన నిహంబునన్ యశము వేగన్ వచ్చు; శుద్ధా
త్మతన్। దనరన్ నిర్మలభక్తి నిన్ను గొలువన్ దక్షంబుగా
ముక్తి నిన్। దనియం జెందును దిర్మలాపురవరేంద్రా! ౬౪

మ. ధనజాయాసుతులీషణాత్రయగుజులౌ, తత్కామమోహాంధులౌ
అని వైరంబు గలట్టి శత్రువులు; వారల్ జ్ఞానదీపంబు నే
ర్పున నారింతురు; వారినిం దెలిసి, పెంపుంగాంచు నాతండె
ధీ।రనరుం, డార్యుఁడు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౬౫

మ. పనులన్ జేయి విధానసంపదలు నిల్వంబోవు, మార్పొందుఁ,
బు। న్యావిధుల్ తీర్పఁగ నాలసింపఁదగ; దీప్రాణంబు పోఁబూ
నునాఁ। డవునే పుణ్యమొనర్ప? దప్పిగనున స్థానే నుయిం
ద్రవ్వుటల్? రవివంశ్యాగ్రణీ! తిర్మలాపురవరేంద్రా ౬౬

శా. నీవాడ న్నను గావవేడెద సదా నీభక్తుఁడన్ నిక్కమౌ
నేవాడ న్బరికింప దిక్కొరులు లేరే ధాత్రి నీకన్న నం
చా వాయుప్రభవాదులే యనిరి, దేవా! కంకణం బుండె నీ
కావిర్భావమునాఁడె తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ

మ. కులధర్మంబులు గుంటఁ బెట్టి, పరులన్ గొండాడి, పెన్
మోసపున్। వలలం జిక్కి భరింపరానియిడుమల్ బాధిం
పఁగా నొచ్చి వ్యా। కులచిత్తంబున నేడ్వ నేమి యగునిన్
గోవిందుఁ గీర్తింప ని। ర్మలుఁడై వర్ధిలు, తిర్మలాపురవరేం
ద్రా రామచంద్రప్రభూ! ౬౮

మ. కలము స్పృష్టినదాది నేకథలో యే ఖడ్గాలో పెక్కెంటినిన్
గలుకంగల్గితిగాని, నీకథలు నిన్ గీర్తించు నేవేనియున్
గలముం బట్టియు వ్రాయలే, దెటుల దుష్కర్మాబులం బా
సి నిన్ గలియం జాలెదఁ, దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

శా. బాలుండౌ ధ్రువుఁ డమ్మచేఁ బరిభవింపబడ్డవాఁ డౌచు నిన్
లాలిత్యంబగు భక్తిచేఁ గొలువ, లీలావిగ్రహంబైన నీ
మూలంబౌ తొలిరూపుఁ జూపి స్థిరమౌ మోక్షంబుఁ జే
కూర్చితో రా! లక్ష్యం బిడి తిర్మలాపురవిహారా! రామ

మ. మతిమంతుండగు పాండవాగ్రజుఁడు సన్మానింపయాగంబులో
మతిలేకా శిశుపాలుఁ డల్గి, బిరుసౌ మాటల్ ప్రయోగింప,
నీ వతిచాతుర్యముతోడఁ జక్రహతుఁ జేయన్ జేరె నీలోన
దుర్మతియై యొప్పియుఁ, దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. నరనాథోత్తమ! నీకృపామహిమచే నానాసుఖోపేతులై
వఱలంగల్గిరి, నీదు పాలనముచే వర్తిల్లుసాకేతపూ
ర్వరవాసుల్; హరి యింద్రుడుగాక నరుఁడ న్నావు రుందురే
నిన్ను శ్రీధర! విష్ణూ! హరి! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. పలుకంజాలదు నాదుజిహ్వ యొరు, దేవత్వంబుఁ జేకూ
ర్చుచున్ దలపంజాలదు నామనం బొరుని, నేత్రంబుల్ క
నం జాల వే బలియుంగాని, త్వదేకభక్తుఁడఁ గృపం బాలించి
యిష్టంబు లర్మిలి సంధింపవె తిర్మలాపురవర శ్రీరామ ౨౩

శా. దాసుం డెప్పుడొనర్చు తప్పు లోకఁడౌ దండంబుతోఁ
బాపి యా యాసం బింత యొసంగ వన్న విబుధవ్యాహార

ముల్ వింటి, నేనాసంగొంటి; ముదంబుగూర్పఁదగునయ్యా
వ్రాము క్కేదే నీకు; నే దాసుండం జుమీ! తిర్మలాపురవరేంద్రా!

శా. కాసుల్ గూర్పఁగ రామదాసుఁడను నేఁ గాదయ్య, భక్తిం
ప వి త్రాసు బేర్పడ దోసె లీయఁ దులసీదాసుఁడనా కా
ను; పాల్ దోసిళ్ళం గడుపోయ ధేనువుల నే గోపాలుడం
గాను; నీ దాసుఁడఁ, వినతుఁడఁ దిర్మలపురీంద్రా! రామ

శా. గోపీనాథుఁడు జ్ఞానదేవుఁడను సక్కూబాయియున్ భక్తి
మై నీపైఁ జిత్తము నిల్పి పాండరిపురి న్నీ సేవలన్ జేయఁగన్
బాపంబుల్ హరియించి, వారి దయతోఁ బాలించి యం
త్యాన నీ ప్రాపుం జూపితివంట! తిర్మలపురీంద్రా! రామ ౭౩

మ. కల రీకం గలివేళఁ గూడను భవద్గాథామృతం బాని సొం
పలరం దేలి తరించినట్టివిబుధుల్ హర్షాఢ్యులా త్యాగరా
జులు గోవిందు, కబీరు ముఖ్యులు; మొదల్ శోధించి చిత్తంబు
వారల రక్షించితి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ... ౭౪

శా. సఖ్యంబుం బానరించి కొందఱును, దాసత్వంబునం గొంద
ఱున్ ప్రఖ్యాతిం గను బాంధవంబునను గొంద, ర్నీ దాసద్గాథ
కున్ వ్యాఖ్యానంబులు సేసి కొందఱును నీవారైరి, నన్నెట్లు
సత్ప్రఖ్యా! వారలఁ గూర్తు తిర్మలపురీంద్రా! రామ... ౭౫

శా. తారాదేవియు, నందనారు, సుమతుల్, తదజ్ఞుండు తేవప్ప
జ్ఞ నాఁడరమ్యాత్మక వేంకమాంబ, తిరుమంగాఖ్యుండు
నందాఖ్యయా, నారీరత్నము, మొల్ల విఠ్ఠలుఁడు నిన్భక్తిం
గడుం గొల్చి క న్నా రాముక్తిని తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ. పసనైం బాడిన నిన్ను బాలురును నేడ్వన్నామునుర్, పాము
లిం । పెసగంగన్ బడగల్ విదిల్చి విను, నెంతే గోవు లద్భుతీ
యే । కసవున్ ముట్టక యాలకించును; వినంగా రాని వింకేవి
సీ । యసమానంబగు గీతి? తిర్మలపురీంద్రా! రామ......౮౦

శా. రా యన్నన్ గలుషంబు లెల్ల బయలై రా, నొక్క మా ర్వెంట
నే। మా యన్నన్ మఱిలోనికిం జొర; నదే మంత్రంబుగా నయ్యె
రా।మా యంచున్ వచియించువారి గల పాపాళుల్ నెసం
బాపెదయ్యా! యార్యస్తుత! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ

మ. అరయన్ శ్రీపతిమంత్రబీజముల విఖ్యాతంబు రావర్ణ మీ
శ్వరమంత్రంబున మూలబీజమగు మావర్ణంబు; నా రెంటి నే
వరుసం గూరిచి మూల మెగ్గ జపియింపంగల్గి యొంత నే
ర్పరు లావారలు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ...... ౮౨

మ. వలువల్ విప్పియు స్నానమాడుటకునై వారిం జొరన్ గోపి
కల్ । తలలన్ వంపఁగ వచ్చి చీరె లవలీలం దీసి చెట్టెక్కి
వా। రలు ప్రార్థింప నొసంగినాఁడవఁట! తద్రాహాస్య మెవ్వా
రికిన్ । వలనౌనే తెలియంగ? తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్ర

శా. రాముం డన్నను గృష్ణుఁ డన్న దనుజారాతీ హరే యన్న
సు। త్రామస్తుత్య! పవిత్రభక్తజనసంత్రాణా! కృపాపూర్ణ! నీ
నామశ్రేణియ కాదె; చెప్పుటకు నానారూపముల్ పెక్కులౌ
నామంబుల్ కనుచుందు తిర్మలపురీంద్రా! రామ......౮౪

శా. ఎన్నో నామము లున్నవాఁడవని నే నిచ్ఛావిధిం బిల్తు నో
యన్నా! రూపము లేక పేరెసఁగునయ్యా? వస్తువే లేనిచో

నెన్నండైనను నెట్టిపేరుననుగానీ యెవ్వరుంగాని యే
మన్న న్నవ్వగుఁగాదె తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్ర...౮౫

శా. నీమంత్రార్థరహస్య మా శివుఁడు పత్నీమానసప్రీతిగా
స్వామీ! తెల్పెనుగాని వే రొకరికిన్ శక్యంబె యామూల
ము। న్నీమం బొప్పు వచింప? నాఁడు మొదలు న్నీనామ
మార్యస్తుతం। బై మంత్రంబగుఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! ౮౬

శా. సృష్టింజేయఁగ ధాతవై, మనుపఁగా శ్రీవిష్ణువై, కూల్చి
సం।తుష్టిం జెందఁగ రుద్రమూర్తివయి యెన్నో రూపు లి
ట్లంది నీ। చేష్టల్ పండితపామరస్తుతములై చెన్నొందఁగా
వెల్గితౌ। స్రష్ట్రుప్రస్తుత! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౮౭

శా. బోయండై మును దారిదోపిడుల సొమ్ముల్ గూర్చి యా
సక్తితో। నాయిల్లాలు కుమారు లంచు వ్యథఁ గుంద న్నా
రదుం డా భ్రమల్। పాయంజేయ, గవీంద్రుఁ డయ్యెఁగద
యవ్వాల్మీకి, నీసత్కథన్। వ్రాయం గల్గుట తిర్మలాపుర

మ. కలలోఁ గాంచినవస్తుజాల మది మేల్కాంచంగ లేనట్లుగన్
సలిలాంతశ్చరబుద్బుదప్రతిమమౌ సంసారసౌఖ్యాళి, యా
వల వ్యర్థం బొనరించు; నిట్లెఱిగి త్వత్పాదార్చకుండైన ని
ర్మలుఁడే పూజ్యుఁడు, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౮౯

శా. ఈసంసారసముద్రమున్ గడవఁగా శ్రీశా! భవన్నామమే
గాసిం దీర్చెడు నావయై తనరు; నీకారుణ్యదృష్టిన్ గనం
రాసుల్ గాదగు పాపపుంజములు జీర్ణంబై సుఖంబబ్బ పే
రాసల్ మానఁగఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర ౯౦

మ. ప్రకటాత్మా! శుకశంతనప్రభవ పారాశర్యకౌంతేయ శౌ
నక,దాల్భ్యాంబుజగర్భపుత్రముఖ నానాభక్తసంఘంబు నీ
సకలస్తవ్యములైన గాథలను పెల్చన్ వెల్లడింజేసి తా
రకలంకాత్మకులైరి తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్ర!... ౯౧

మ. నరనాథా! సరిలేరు నీకు శరణన్నన్ గావ, నాకంటె నీ
ధరలోఁ బాపియులేఁడు నిశ్చయము, భక్తత్రాణపారీణ! యో
వరదా! సర్వజగజ్జనైకనుత! సర్వవ్యాపకా! దానవీ
ర! రసజ్ఞోత్తమ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్ర... ౯౨

మ. త్రివిధంబుల్ గుణముల్, త్రిమూర్తులయి వర్తిల్లెం జుడీ
యంచు సాత్త్వికులుం బాడితు లందురు; తత్త్వము నెఱుంగం
జిత్తమాసించు, భక్తవితానేష్టద! మామకేష్టమగు నద్దా
నిం దయఁజూపు నన్నవమానింపక తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ రవి యొక్కండె యనేకభాండములలో రాజద్గతిం దోచు
చున్ దివినిన్ వెలెడురీతి, నీవొకడవే దేవుండవై యుండి కా
ర్యవిధుల్ దీర్పఁగ, నెన్నొ రూపముల నర్చల్ గొందు,
నీశక్తి మా నవదుర్గాహిహము, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ.

మ. తెలియం గల్గుట నిన్ వసిష్ఠముఖులౌ దివ్యర్షు లాకాశమం
డలమందుం, జిరకాల వాసులయి యున్నారయ్య! యీ
నాఁటికిన్ దలమే నిం దెలియంగ మాదృశులు? కే దారిన్
భవం బార్చి నిర్మలునిం జేసెదో, తిర్మలాపురవరేంద్రా!

శా. స్థూలంబౌ తను వసిరంబు, తగ నందుం గల్గుజీవుండె కా
మూలాధారుఁడు దేవుఁ; డిట్లెఱుఁగుటే మోక్షంబ; యీగో

ప్య మే। కాలంబాను వివేకశాలి తెలియంగా నేర్పు సద్యోగియై
కాలిలంగల్గినఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ......... ౯౬

మ. అరయం గుండ లనేకరూపముల చేయంగల్గు మన్నో
క్కటై। వఱలున్, స్వర్ణ మనేకభూషణములై వర్తించు,
క్షీరంబు లో। క్కరకం బొప్పను గోవు లెన్ని యయినన్,
గాయంబులన్ జీవుఁ డ। ట్లరుసం బొప్పఁగ నుండుఁ దిర్మల
పురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ! ౯౭

మ. రఘురామా! యినవంశసోమ! విలసద్రాజన్యకంఠీరవా!
మఘుసంరక్షణ! దుష్టశిక్షణ! లసన్మాసింద్రసంపోషణా!
మఘువాద్యర్చితపాదపద్మయుగళా! మాన్యద్యశఃకారిశౌ
ర్యఘనా! సద్గుణ! తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. కరుణావార్నిధి! భక్తపద్మమిహిరా! కాకుత్స్థవంశోద్భవా!
పరమా! యాదవవంశపావన! సుధీవారస్తుతాచార! భీ
కరనానావిధపాపసర్పగరుడా! కల్పాంతసంవాస! యీ
శ్వర! సత్యప్రియ! తిర్మలాపురనివాసా! రామ...... ౯౯

మ. మనుగుంజొచ్చినసర్వభూతములనున్ భ్రమందించుకాళింగు
పైఁబడి, చాఁదొక్కి, తదీయపత్నులు కడుం బ్రార్థింపరక్షిం
చి, యయ్యాఘుగుల్ సర్పఫణంబులందుఁ గనిపింపంజేసి, విన్నా
ణిపే। ర్వడయం గల్గితివార! తిర్మలపురీంద్రా! రామ ౧౦౦

శా. లోకారాధ్యుఁడవయ్యు, యాదవులబాలుండన్న పేరంది,
యాలోకద్రోహినిఁగంసుఁ గూలిచి, సుధీలోకంబు కీర్తింపఁగా
నీకం దల్లియుఁ దండ్రి పొందుచెఱనున్ విడ్పించి పెన్మోద
పున్। మాకుఁబెంచిన తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౦౧

శా. కౌసల్యాశుభనామ, పంక్తిరథభూకాంతుండు, తత్పట్టణం
బౌసాకేతము, తత్పురీప్రజలు, నేయత్యంతపుణ్యప్రదం
బౌసత్కార్యము చేసిరో? భవదమేయాకారముఁ నిత్యమున్
వాసిం గానఁగఁ దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ

మ. పలుకన్ గానఁగఁ గొల్వ నాజ్ఞలుగొనన్, వాతాత్మజాగ్రో
ద్భవా| దులు నా వైశ్రవణుండు, పూర్వభవమందుం జేయు
పుణ్యంబుతో| దులయా నొక్కొ సహస్రయజ్ఞములు? భక్తి
న్నీవు ప్రేమింపగా| నలఘుస్వాంతుఁడ! తిర్మలాపురవరేంద్రా!

మ. కల వన్నింటను నీవు, లేని దొకటం గానంగరా దెందు; ని
శ్చలభక్తిఁ దనుజార్భకుండు నిను నెంచన్ స్తంభమం దప్పుడే
తెలియం బుట్టవె, దానవాధిపుని నొంతే ద్రుంపవే బాలు
ని| ర్మలచిత్తుం గరుణింపఁ దిర్మలపురీంద్రా! రామ...౧౦౪

మ. తులసీపత్ర మదెంత పుణ్యయుతమో? తోరంపుఁదోమా
లగా| వెలయు న్నీ మెడలోఁ బవిత్రమగు భావంబందుఁ బుణ్యాం
గనల్, కలకాలంబు స్మరింపఁ దద్విమలమాంగల్యంబు వృద్ధిం
గనన్| జలుపంజాలెదుఁ, దిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౦౫

మ. కురువంశంబునశించెనంచు మదిలోఁ గ్రోధంబు పెల్లుబ్బఁగన్
గురుపుత్రుం డిలలో నపాండవము జేకూర్పఁగఁ బూనంగన
క్కరణిన్ మాన్పఁగ, నుత్తరాతనయునిన్ గర్భస్థుఁడౌ వానినే
ర్పరివై కాచితి, తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

శా. దుర్యోగంబున ధార్తరాష్ట్రు లధికద్రోహంబు కౌంతే
యభూ| వర్యోత్తంసులకున్ బొనర్పఁగను దేవా! పాండవార్థం

బుగా॥ నిర్యాణం బొనరించి కౌరవుల, నెం తేఁ గీర్తిఁ గైకొంటి
వం॥ చార్యుల్ వ్రాసిరి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామ ౧౦౭

మ. త్రిదశాధీశ్వరమానిరాజహితవర్తీ! ఘోరదైతేయభీ
ప్రదశౌర్యోజ్జ్వలమూర్తి! సర్వజగతీరాజ్యేందిరాసమ్మదా
స్పదసర్వేశ్వరలాంఛనాయుతయుతాద్వంద్వైకసత్కీర్తి! పూ
ర్ణదయావిశ్రుతమూర్తి! తిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

శ్రీరామచంద్ర స్తుతిఋతుమాల

బాలకాండ

సీ. శ్రీమదయోధ్యాపురీవరప్రభుఁడైన
దశరథుసుతుఁడవై తనరినావు
కౌశికయాగరక్షణదీక్ష వహియించి
వనిఁ దాటకాదులఁ దునిమినావు
గౌతమకోపాగ్నిఁ గఠినశిలాకృతి
గాంచునహల్యను గాచినావు
శివధనుర్భంగంబుఁ జేసి వైదేహిని
బరిణయంబై కీర్తిఁ బరగినావు
భార్గవుని గెల్చి పురిదారి బట్టి తిరుమ
లాపురముఁ జేరి భక్తులపాపములను
బాపినాఁడవు శ్రితలోకబాంధవుఁడవు
చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

—♦ అయోధ్యాకాండము ♦—

సీ. రాజీవనయనుఁడౌ రాముఁ డేలఁగఁదగు
నని పట్టభద్రుఁ జేయఁగఁదలంచు
జనవిభునిం జూచి సతి కైక పదునాల్గు
వత్సరాల్ రాముని వనికి నంపి
తనసూనుఁడౌ భరతుని రాజుగా జేయు
మనికోర దశరథుఁ డలుక బూన
విని యది, సౌమిత్రి, జనకజ వెంటరా
మునివేషధారివై పురము బయలు
దేరి చనుచూడఁ బౌరులు గోరఁ దిరుమ
లాపురముఁ జేరి భక్తులపాపములను
బాపినాఁడవు శ్రితలోక బాంధవుఁడవు
చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

—♦ అరణ్యకాండ ♦—

సీ. నీశౌర్యగాంభీర్యనిర్మలకీర్తులు
విని దశకంఠుఁడు కినుకఁ బూని
వనవాసులౌ మిమ్ము వంచింపఁ దా నెంచి
మామయౌ మారీచుమాయవలనఁ
బసిఁడిలేడిని బాపఁ బత్ని దానిని గోరఁ
బట్టి తెచ్చుట కీవు బయలుదేర
ఎడబాటు గాపించి యిలతనూజను ముచ్చు
లాగు రావణుఁడు తా లంకఁ జేర్ప
శాతిజాడల నరయుచు నడచి తిరుమ
లాపురముఁ జేరి భక్తులపాపములను

బాపినాఁడవు శ్రితలోకబాంధవుఁడవు
చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

— కిష్కింధ కాండ —

సీ. సంపాతిచే సీతజాడ కొంత యెఱింగి
చనుచుండ గిష్కింధయను పురమున
వాలిసుగ్రీవులు వనచరుల్ సోదరుల్
ఘోరుచో నంజనీపుత్రుకతన
రవిజు స్నేహించి యరాతి వాలి నడంచి
యాంజనేయునిభక్తి యరసి మెచ్చి
లవణాబ్ధి లంఘించి లంకాపురినిఁ జొచ్చి
సీతకు నీవార్తఁ జెప్పఁ బంపి
ఆనవా లిచ్చి యాజాడ నరయఁ దిరుమ
లాపురము జేరి భక్తులపాపములను
బాపినాఁడవు శ్రితలోకబాంధవుఁడవు
చారుతరకీర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

— సుందర కాండ —

సీ. త్వన్నామమంత్రంబు ధ్యానించి పవనజుఁ
డబ్ధి దాటియు లంకయందు జొచ్చి
రావణప్రాసాదరాజముల్ పరికించి
యుద్యానమున సీతయున్కిఁ గాంచి
అంగుళీయక మిచ్చి యానవాల్ గైకొని
వనమెల్ల బెఱికి రావణునిఁ జేరి

భాషించి కొంత యాపత్తు లంకకుఁ గూర్చి
మరలి నీకా జేరి సీతరుణివా ర్త
దెల్ప నానందవారాశి దేలఁ దిరుమ
లాపురము జేరి భక్తులపాపములను
బాపినాఁడవు శ్రితలోక బాంధవుఁడవు
చారుతరకీ ర్తి! శ్రీరామచంద్రమూ ర్తి!

—♦ యు ద్ధ కా ం డ ♦—

సీ. వనచరకోటితో వారిధి బంధించి
శరణన్న యలవిభీషణునిఁ గాచి
దశకంఠుపురము నుద్ధతిఁ జేరి చెలరేగి
యింద్రజిదాదుల నింద్రపురికిఁ
బంపి దశగ్రీవుఁ బరిమార్చి తత్సోద
రునకు లంకారాజ్యమును నొసంగి
సురముఖు లెన్నగా ధరణిజఁ గొని పుష్ప
కం బెక్కి నిఖిలజగంబు మెచ్చ

వడి నయోధ్యకుఁ జనుత్రో వనదుమఁ దిరుమ
లాపురముఁ జేరి భక్తులపాపములను
బాపినాఁడవు శ్రితలోక బాంధవుఁడవు
చారుతరకీ ర్తి! శ్రీరామచంద్రమూర్తి!

శ్రీమదాంజనేయ స్తుతిపద్యపంచరత్నములు

శా. శ్రీరామోత్తమమంత్రరాజ మెదలోఁ జింతించు భక్తాళికే
ఘోరంబుల్ దరిఁజేరకుండ సుఖముల్ గూర్పంగ భావింతు వె
వ్వారైన న్నరిగారు నీకుఁ గరుణావారాశి వౌ దీవు;ని
న్నారాధించెదఁ దిర్మలాపురవరేశా! శ్రీమరున్నందనా!

శా. పారావారమునుర్ జవోన్నతిఁ దృణప్రాయంబుగా దాటిదే
వారాతుల్ దిగులొంది బెగ్గిలఁగ నార్పన్ రానికోపాగ్ని పెం
పారన్ లంకిణిఁ గూల్చి కాల్చి,దనుజప్రాసాదముల్, వేడ్కసీ
తారామామణి గన్నతిర్మలపురీధామా! మరున్నందనా!

శా. భూతప్రేతపిశాచరాక్షసకృతంబుల్ కష్టముల్ తూల్చి .లో
కాతీతస్థితి భక్తవర్యులు ముదం బందం జనిం గంటి వౌ
నీతత్త్వంబు నెఱుంగబల్కవశమే నిర్ద్వంద్వ తేజోనిధీ!
ఖ్యాతప్రీతినిఁ బ్రోవు తిర్మలపురీశా! శ్రీమరున్నందనా!

మ. అరుణాంభోరుహలోచనద్వయము శౌర్యాటోపముం దె
ల్పు నీ కరుణాపూరవరాననంబునుజగత్కల్యాణకారిక్రియల్
సరసాలాపము దెల్పు శాంతి నివి యాశ్చర్యంబుఁ గావింపవే
స్మరియింతు న్మదిఁ దిర్మలాపురవరేశా! శ్రీమరున్నందనా!

మ. కనుపర్త్యన్వయవార్ధిచంద్రుఁడు గుణగ్రాహ్యుండు లక్ష్మీనృ
సింహునికోర్కెన్ దగపంచరత్నముల, నత్యుత్సాహినై
కూర్చి తౌ నన; గోపాలుని పూరుషోత్తముఁడ నయ్యా!
రామదూతా! నమోఽస్తని యర్పింతును కావు తిర్మలపురీ
శా! శ్రీమరున్నందనా!

ఫలశ్రుతి

మ. రవిసోమాదినవగ్రహంబులును, తారల్, వ్యోమభాగంబులున్
భువియున్ వార్ధులు, సప్తశైలములు, దిఙ్నాగంబునుం, గల్గు
దాఁక వరంబై భవదాలయంబు నిలుచుంగా, కీవు సమ్యక్కృ
పన్ బవలున్ రేయును బ్రోవఁ, దిర్మలపురీంద్రా! రామ

మ. వినుతాత్ర్వేలనియోగివిప్రుఁడ, యజుర్వేదుండ మౌద్గల్యగో
త్రనరోత్తంసుఁడు వేంకయార్యునకుఁ గాంతామాన్య కోటాం
బకున్ దనయుండం, బురుషోత్తమాహ్వయుఁడ, నన్నా! య
జ్వ నిద్దాని జేసినవాఁడం; గనుపర్తిమాన్యపురి వాసిం గోర
రామప్రభూ!

మ. శతకంబిద్ది రచించె దిక్స్వర మహైశ్వర్యేందు సంజ్ఞన్ జగ
న్నుతమై యొప్పిన శాలివాహశకమందున్ ధాతృసంవత్సరా
న్వితమౌ జ్యేష్ఠపుఁ గృష్ణపక్షమున నెంతేయున్న యేకాదశిన్
మతి నీపైనిడి తిర్మలాపురవరేంద్రా! రామచంద్రప్రభూ!

మ. శ్రితకల్పా! కనుపర్తి నర్సయకు లక్ష్మీనర్సు వీరాఖ్యుఁడున్
బ్రతిభావంతుఁడు సుబ్బరాయఁడును గుర్రాజుం గుమారుల్
మహామతి వీరార్యు కుమారుఁడైన నరసింహాంబిద్ది వాంఛిం
చి, నన్నతిభక్తిం బలికించెఁ దిర్మలపురీంద్రా! రామచంద్ర

సీ. షట్సహస్రాన్వయ జలజాతవనసూర్యుఁ
డైనకన్పర్తి లక్ష్మీనృసింహ
తద్జ్ఞుఁ జాంగీరసాబ్దమున ఫాల్గుణశుద్ధ
నవమిని భానుదినంబునందు

మృగశీర్షతారతో మెఱయుమత్స్యపురాశిఁ
బుష్కరసుముహూర్తమునను భక్తిఁ
తిర్మలాపురమున దివ్యమందిరమున
నవనిజ సౌమిత్రి నాంజనేయు
భోగసుందర రామవిస్ఫురితనాము
నిన్ను ఫణికులనాథు బేరెన్నఁ దగిన
గోపురం బష్టదిక్పాలకులు వెలయఁగ
మించునాలయమున బ్రతిష్ఠించె మఱియు.

సీ. వెలయు ఘంటానీకములతో ధ్వజంబును
రథముఁ బ్రాకారంబు రమ్యములగు
మండపంబులుఁ గేళిమందిరంబులును ద
త్తత్ప్రదేశముల నుత్తమతఁ గూర్చి
పరఁగ సీతారామపురమును నిర్మించె
బాటసారులకు నాప్యాయనముగ
నీరూరు నూయి జంగారెడ్డిగూడెంబు
కొవ్వూరు బయ్యనగూడెములకు
వెడలు రోడ్డున సీతమ్మపేట కింత
దాపునను గూర్చె నెల్లర తనివి దీఱ
మంచికార్యంబు లెన్నొ చేయించె నధిపు
లాదరంబునఁ గనఁగఁ దా నలరుచుండె.

సీ. లోకకళ్యాణంబు చేకూర్చు నీకు క
ళ్యాణోత్సవంబు ప్రత్యబ్దమందు
చైత్రశుద్ధంబున సద్భక్తి నవమినిఁ
దాల్మితో నన్నసన్తర్పణములు

ప్రకటితంబుగఁ జేసి బహుదానము లొనర్చు
నీకు సద్భక్తుండు నిశ్చలుండు
నా కాప్తమాళి బాంధవుఁడు నీచరితంబు
వచియింపు మని నన్ను వాంఛజేయ

నీ పదాంభోజములఁ గొల్వ నీరజాక్ష!
మదిని నుత్సాహమొదవ సంపదలు గలుగ
జేసి మోక్షం బొసంగ ప్రసిద్ధుఁడ వని
నమ్మి వ్రాసితి నీకథల్ నరవరేణ్య!

సీ. ధాతృసంవత్సరోత్తమమాసమౌ జ్యేష్ఠ
మున శుక్లపక్షంబునను దశమిని
మందవాసరమున మారుతిస్తుతిపద్య
ములను నీ ఋతుమాలఁ బలికినాఁడ
విని మెచ్చి తత్ఫలం బనఁగ లక్ష్మీనృసిం
హాఖ్యున కిమ్ము దీర్ఘాయురధిక
భోగభాగ్యంబులు పుత్రపౌత్రాదిసం
పద లింతకన్న హెచ్చుదన మంద

అనఘ! గోపాల్ని పురుషోత్తమాభిధాన
యాజినగు నేను ప్రార్థింతు నలరుభక్తిఁ
దిర్మలాపురసంవాస! దివ్యహాస!
భోగసుందరరామవిభో! మహాత్మ!

శ్రీ

కన్యకా ముద్రాక్షరశాల,

బెజవాడ.

1936.

ఉ. సారవివేకవర్తనల సన్నుతి కెక్కిన వారిలోపలం, జేరినయంత మూఢులకుఁ జేపడ దానడ యెట్టు లన్నఁగా, సారము లోన హంసములసంగతినుండెడికొంగపిట్టకే, తీరునఁ గల్గనేర్చును దదీయగతుల్ దల పోయ... ౧౦౦

ఉ. స్థానము తప్పివచ్చునెడఁ దా నెటువంటిబలాఢ్యుఁడుఁ నిజ, స్థానికుఁ డైనయల్పునికతంబున నైనను మోసపోవుఁగా, కానలలోపల న్వెడలి గంధగజంబొక నాఁడు నీటిలోఁ, గానకచొచ్చినన్ మొసలికాటుకు లోఁబడదోటు... ౧౦౧

చ. సిరిగలవాని కెయ్యెడలఁ జేసిన మేలది నిష్ఫలం బగున్, నెఱిగుఱి గాదు వేదలకు నేర్పునఁ జేసిన సత్ఫలం బగున్, వఱ

పున వచ్చి మేఘుఁ డొకవర్షము వాడినచేల
మీఁదటం, గురిసినఁగాక యంబుధులఁ గు
ర్వఁగ నేమిఫలంబు... ౧౦౭

చ. సిరి వలెనేని సింహగుహచెంత వసిం
చినఁ జాలు సింహముల్, కరులవధింపఁగా
నచటఁ గల్గును దంతచయంబు ముత్యము
ల్, హరువుగ నక్క బొక్కకడ నాశ్రయ
మందిన నేమి గల్గెడుం, గొరిసెలుదూడ
తోఁకలును గొమ్ములు నెమ్ములుఁగాక...

చ. స్థిరతరధర్మవర్తనఁ బ్రసిద్ధికి నెక్క
నవాని నొక్కము, ష్కరుఁ డతినీచవాక్య
ములఁ గాదనిపల్కిన నమ్మహాత్ముఁడుం, గొ
ఱఁతవహింపఁడెయ్యెడ నకుంఠితపూర్ణసుధా
పయోధిలో, నరుగుచుఁ గాకి రెట్ట యిడి
నందున నేమికొఱంత... ౧౦౮

చ. సిరిగలనాఁడు లభ్యమగు చిత్తము నందుఁ దలంచినంతనే, నరులకు నెట్టికార్య మయినన్ జతకాదు బహుప్రయత్నముల్, జరిపిననైన లేమియెడ సత్యము సుమ్మిది 'చేతి కందుపం, డరయఁగ దోఁటికందదు గదా' యనుసామ్యము పోలిక... ౧౦౫

చ. స్ఫురతరకీర్తిమంతు లగుపుత్త్రులఁ గాంచినఁగాక మూఢము, షర్రులఁ గనం గఁ దేజములు గల్గవుగా మణికీలితాంగుళా, భరణము లంగుళంబుల శుభస్థితిఁ బెట్టినఁ గాక గాజుటుం, గరములు పెట్టినందున వికాసము గల్గునటయ్య... ౧౦౬

ఉ. సేనగ వాంఛితాన్నము భుజింపఁగ లప్పుడు గాక లేనిచో, మేనులు దస్సియుం ట నిజమే కద దేహుల కగ్నిహోత్రుఁడౌ,

నే నిజభోజ్యముల్ గుడుచు నేనియుఁ బుష్టి
వహించు లేనినాఁ, డూని విభూతిలో నడఁ
గియుండఁడె తేజము దప్పి... ౧౦౭

ఉ. హాళినిఁ బుట్టుబుద్ధి తిరమైనవిధంబు
నఁ బెట్టుబుద్ధు లా, వేళల కంతె కాని మఱి
వేన్కకు నిల్వవు హేమకాంతి యె,న్నాళుల
కుండుఁగాని యొకనాఁడు పదంపడి సానఁ
బట్టినన్, దాళుకయుండ నే యినుపత్రాట
కుఁ జాయలు పోక... ౧౦౮

ఉ. హీనకులంబునందు జనియించినవారి
కి సద్గుణంబు లై, న్నేనియుఁ గల్గియున్న
నొకనేరము చెందకపోదు పద్మముల్, భూ
నుతిఁ గాంచియుం బురదఁ బుట్టుటవల్లను
ధాకరోదయం, బైన నసహ్యమొందవె ప్రి
యంబునఁ జూడఁగ లేక... ౧౦౯

ఉ. ఇంచుక నేర్పు చాలక విహీనతఁ జెం
దిననాకవిత్వమున్, మించు వహించె నీకతన
మిక్కిలి యెట్లనఁ దోలుబొమ్మలన్, మంచి
వివేకి వానితెరమాటున నుండి ప్రశస్తరీతి
నా, డించినవాడవే జనులడెందము నింప
వె ప్రీతి భాస్కరా. ౧౧౦

భాస్కరశతకము సంపూర్ణము.

చెన్నపురి : 'వావిళ్ల' ప్రెస్సున ముద్రితము:—1925.